

Rapport – nr. 104/2020

Lars J. Halvorsen og Paul Bjerke

Innholdsanalyse av NETT.NO Utgivelsesåret 2019

Forfatter	Lars J. Halvorsen og Paul Bjerke
Utgjevar	Høgskulen i Volda
År	2020
Serie	Rapport
ISBN	978-82-7661-357-5 (digital utgåve)
ISSN	1891-5981
Sats	Forfatter

Innholdsanalyse av NETT.NO. Utgivelsesåret 2019.

© Forfatter/Høgskulen i Volda

Føresegnene i åndsverklova gjeld for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller framstille eksemplar til privat bruk. Utan særskild avtale med forfatter/Høgskulen i Volda er all anna eksemplarframstilling og tilgjengeleggjering berre tillate så langt det har heimel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavarar til åndsverk.

Rapport / Høgskulen i Volda

Vitskaplege og andre faglege arbeid på høgare nivå enn notat. Både forfatter og institusjon er fagleg ansvarlege for publikasjonen. Arbeida kan vere rapportar frå prosjekt/oppdragsverksemd eller reint teoretiske arbeid av eit visst omfang. Rapportane må vere godt gjennomarbeidde med omsyn til innhald, struktur og språk og innehalde referansar. Rapportane skal vere godkjende av anten dekan eller prosjektleiar eller annan fagperson dei har utpeika og forskningssjef ved HVO.

Forord

Rapporten *Innholdsanalyse av NETT.NO* er basert på et oppdrag for Medietilsynet. Hensikten med undersøkelsen har vært å vurdere innholdet i NETT.NO opp mot kravene i § 3, første ledd nummer 1 og 2 i *Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier* (på folkemunne kalt pressestøtten). For å operasjonalisere innholdskravene i forskriften har vi gått gjennom målsetningene fra støtten ble etablert, den historiske forvaltningen av støtten og de ulike prosessene og diskusjonene som har ført frem til dagens forskrift.

Vår kontaktperson ved Medietilsynet har vært Hanne Sekkelsten. Vi vil rette en stor takk for et godt samarbeid.

Volda, 28.september 2020

Lars J. Halvorsen (prosjektleder)

Innhold

Forord	3
1. Innledning.....	6
2. Pressestøtte, formål og praksis	7
2.1 Hellerudkomiteen - innføring av pressestøtte (1967-1970)	7
2.2 En «avis» er aktuell, politisk og «bred»	10
Aktualitet	10
Politikk	12
Bredde og allmennhet.....	14
2.3 Lokale næringslivspublikasjoner.....	16
Næringslivspublikasjonene	16
De minste lokalavisene.....	18
2.5 Innføring av en plattformnøytral støtte i 2014	19
2.6 Oppsummering	21
3. Om undersøkelsen og datamaterialet	22
4. Analyse.....	24
4.1 NETT.NO's nyhetsfunksjon	24
4.2 Debatt og kommentarstoff.....	24
4.3 Stoffets demokratiske og offentlige relevans	26
4.4 Dekker NETT.NO ulike samfunnsområder	28
4.5. Oppsummering og vurdering	30
Referanser.....	32

Tabell 1. Interkoderreliabilitet for sentrale variabler. Cohens Kappa.....	23
Tabell 2. Temakategori. Andel i prosent.....	28
Tabell 3. Antall og andel artikler etter hovedtema. Prosent. N=391.....	29

1. Innledning

Utgangspunktet for denne undersøkelsen er at Medietilsynet har mottatt søknad om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier til NETT.NO. Som et ledd i saksbehandlingen av denne søknaden har Medietilsynet gitt Høgskulen i Volda i oppdrag å gjøre en innholdsanalyse av et utvalg artikler i NETT.NO i 2019 for å vurdere om publikasjonen har et innhold som tilfredsstillende kravene i § 2. *Generelle vilkår*¹ a og b) for å motta slik støtte.

Det kan etter *Forskriften om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier* gis tilskudd til medier som:

- a) har som hovedformål å drive journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt til allmennheten. Tilskudd gis ikke til medium som har som hovedformål å drive med reklame eller markedsføring. Tilskudd gis heller ikke til medium som hovedsakelig er rettet mot medlemmer eller ansatte i bestemte organisasjoner, foreninger eller selskap.
- b) Inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder. Tilskudd gis ikke til medium som inneholder en overvekt av annonser. Tilskudd gis heller ikke til medium som i all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder, eller som i hovedsak inneholder stoff vinklet ut fra en spesiell faglig, politisk, ideologisk, religiøs eller etnisk bakgrunn.

Vi legger til grunn at NETT.NO verken er et medlemsblad, har som hovedformål å drive reklame eller markedsføring eller hovedsakelig inneholder politisk, ideologisk eller religiøst vinklet stoff. Vår undersøkelse vil følgelig ikke rettes mot disse delene av forskriften.

Vi vil altså vurdere om NETT.NO

- har som hovedformål å drive journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt til allmennheten.

---

¹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-06-26-1033>

- Inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder.

2. Pressestøtte, formål og praksis²

I dette kapitlet vil vi gå gjennom bakgrunnen for tilskuddsordningen *Produksjonstilskudd for nyhets- og aktualitetsmedier*. Gjennomgangen vil ta for seg formålet med ordningen og hvordan den har blitt praktisert samt endringer i regelverk og praksis frem til i dag.

NETT.NO omtaler seg selv som en avis som gir en god dekning av det som skjer i nærings- og samfunnslivet på Sunnmøre og i Nordfjord og dermed bidrar til større mangfold i dekningen av offshore, fiskeri, oppdrett, verft og maritim utstyrsindustri).³ NETT.NO er slik sett både en lokalavis og en næringslivsavis. For å vurdere søknaden vil det derfor være viktig å se nærmere på forvaltningspraksisen og bakgrunn for regelverket opp mot disse to gruppene medier.

2.1 Hellerudkomiteen - innføring av pressestøtte (1967-1970)

Produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier ble første gang tildelt i 1969. Støtteordningen var demokratisk og mediepolitisk begrunnet. Formålet var å bevare en differensiert dagspresse, det vil si et mangfold av redaksjonelle stemmer.

Utgangspunktet for komiteen var (parti)politisk. I etterkrigstida hadde Norge et avismønster dominert av den såkalte partipressa der det ofte var to, tre eller fire aviser med ulik partipolitisk tilknytning på de enkelte utgiverstedene.⁴ Utover 1960-tallet ble den økonomiske situasjonen for de såkalte «nummer to»-avisene, altså alle de som ikke var størst på et utgiversted, vanskeligere. Partienes evne og vilje til å bruke penger på å opprettholde driften

---

² Dette kapitlet er i vesentlig grad basert på en gjennomgang av bakgrunnen for pressestøtten, samt endringer i denne og forvaltningspraksisen frem til i dag, som tidligere er presentert i Halvorsen m.fl. (2019).

³ (<https://www.NETT.NO/Nettno/Dette-er-NETT-NO>)

⁴ For en analyse av partipressa, se Bastiansen (2009) og Overreim og Madsen (2019).

av sine «nummer to»-aviser varierte. Dette resulterte i avisdød, og dermed færre politiske redaksjonelle stemmer på hvert utgiversted. Hellerudkomiteen ble nedsatt nettopp med det formål å finne tiltak mot denne utviklingen.

Som svar på problemet lanserte komiteen en offentlig pressestøtte. Pressestøtten skulle tilfalle «nummer to»-avisene og dermed i størst mulig grad sikre fortsatt utgivelse av flere aviser med ulikt politisk grunnsyn på hvert utgiversted. Hensikten med støtteordningen var å bidra til et politisk mangfold i nyhetsdekningen og gjennom det styrke den politiske debatten og demokratiet. Komiteen framhevet blant annet at avisene fyller en demokratisk funksjon ved at de «orienterer allmennheten om det offentliges anliggender, om Storting og styringsverk på det rikspolitiske eller lokalpolitiske plan».

Hellerudkomiteens arbeid la grunnlaget for etableringen av pressestøtten i 1969. Det var en forutsetning at støtten skulle gå til «aviser», ikke til andre publikasjoner, som f.eks. ukeblader, tidsskrifter eller bøker. Ukeblader/ukepressen ble vurdert som ikke støtteverdige og i tillegg ilagt mva. Andre typer utgivelser som ble definert som støtteverdige fikk mva fritak (slik som fagpressa) og for mange av typer utgivelser ble det også etablert egne tilskuddsordninger. For skjønnlitterære bøker ble det i 1965 etablert en statlig innkjøpsordning finansiert av det nyopprettede Norsk kulturfond som ble forvaltet av Kulturrådet. Kulturrådet forvaltet også egne tilskuddsordninger for kulturtidsskrift, inklusive de allmennkulturelle som i stor grad dekket og dekker de samme demokratisk relevante temaene som avisene. Vitenskapelige tidsskrift fikk en egen støtteordning gjennom Norges Allmennvitenskapelige forskningsråd. Journalistikken i NRK ble finansiert gjennom en lisensordning (Bjerke & Halvorsen 2018;; Mangset og Hylland 2017).

I avgrensningen av støtteverdige aviser fra andre utgivelsestyper viste Hellerudkomiteen (Hellerud 1967, s.8) blant annet til den danske presseforskeren Hakon Stangerup, som la vekt på at aviser skulle publiseres hyppig og regelmessig og ha et universelt, aktuelt og populært innhold. Kjerneinnholdet i avisen skulle være nyheter og meninger. Avisene kunne ha en mindre del underholdningsstoff, men da som et virkemiddel for å øke lesingen av avisen og dermed den samfunnsmessig viktige delen av stoffet.

Komiteen knyttet avisdefinisjonen til tematisk fokus, stoffsammensetning med hensyn til sjangere og til funksjon. Ifølge komiteen er avisens viktigste oppgave:

fra dag til dag å formidle nyheter, kommentarer og meninger. Avisen er kommunikasjonsmediet mellom den ene og de mange, mellom borger og samfunn. Ikke minst takket være avisene vet vi om hverandre og kan følge med på det som skjer rundt oss (Hellerud 1967:17).

Hellerudkomiteen utarbeidet også et forslag til en praktisk operasjonalisering av hvilke publikasjoner som skulle favnes av ordningen. Den tok utgangspunkt i medlemskriteriene for Norske Avisers Landsforbund, der det het at avisa måtte «komme ut regelmessig og minst to ganger pr. uke, ta betaling for abonnement, løssalg og annonser og for øvrig fylle de krav som til enhver tid stilles til en nyhetspublikasjon.»

I innstillingen ble avis deretter definert slik:

- 1) De som er medlem i Norges Avisers Landsforbund (NAL) og kommer ut minst to ganger i uka
- 2) Andre som «etter sitt opplegg og innhold har karakter på linje med NALs medlemsaviser
  - kommer ut minst to ganger i uka
  - «gjennom nyheter og kommentarer orienterer allmennheten om begivenheter og aktuelle spørsmål i inn- og utland» eller innen den kommunen de dekker
  - Har en ansvarlig redaktør
  - Tar betalt
- 3) De som bare kommer ut en gang i uka og har et idemessig eller politisk grunnlag (som for eksempel «Orientering»)

Punktene 2 og 3 speilet medlemskriteriene til NAL og hadde som formål å inkludere aviser uavhengig av organisasjonstilknytning.⁵ Hellerudkomiteen gjorde altså et skille mellom to grupper støtteverdige aviser. 1) Allmenne dagsaviser som på denne tida (også) var politiske organer og 2) politiske/idebaserte aviser som kom ut sjeldnere.

---

⁵ I løpet av 1980- og 1990-årene endret NAL sine medlemskriterier, slik at utgivere av publikasjoner som) ikke tilfredsstilte kravet om frekvens og bredde også kunne få medlemskap. Fra 2001 åpnet NAL (som nå var omdøpt til MBL) for alle mediebedrifter (også gratisaviser og veddeløpsblader). Dermed ble henvisningen til NAL/MBL i de offentlige regelverkene mindre relevant og de ble tatt ut av regelverket for pressestøtte.

NETT.NO tilhører åpenbart ikke kategorien avis som kommer ut bare en gang i uka og «har et idemessig eller politisk grunnlag» slik som Orientering hadde på 1960-tallet. Vi vil derfor fokusere på Forvaltningens betraktninger om hovedgruppen aviser, og her ble det stilt krav til at de var politiske, ble utgitt minst to ganger i uka og (implisitt) at de skulle holde allmenheten orientert om det som skjedde rundt dem. Dette kunne gjøres på nasjonalt plan eller lokalt plan.

2.2 En «avis» er aktuell, politisk og «bred»

Tre sentrale deler av avisforståelsen er at «aviser» skal være preget av *nyheter og aktualiteter* og *delta i det politiske* (i vid forstand) ordskiftet. De skal også være rettet mot allmennheten og ha et «bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder».

Aktualitet

Allerede Hellerud-komiteen slo som nevnt fast at «avisens» «viktigste oppgave var fra dag til dag å formidle nyheter, kommentarer og meninger». I senere NOUer og stortingsmeldinger benyttet man begrepet «dagspresseliknede» for å skille aviser fra andre publikasjoner.⁶

Den siste runden diskusjon om kriterier for støtte kom da digitalisering tvang fram nye regler. Særlig var det problematisk at digitale utgivelser ikke ble omfattet av pressestøtten og mva-fritaket. I tråd med tradisjonen, ble det nedsatt et partssammensatt utvalg som i 2010 avga innstillingen *Lett å komme til orde, Vanskelig å bli hørt* (NOU 2010:14). Utvalget foreslo noen endringer som tok sikte på å innlemme digitale utgivelser i støtten, men sa også at «*vilkårene for å bli omfattet av ordningen foreslås i det vesentlige uendret*» (vår utheving). Støtten skal fortsatt gå til økonomisk vanskeligstilte aviser med dagspressekarakter, samtidig som det åpnes for at «frekvensen på papirdistribusjon kan reduseres» (NOU 2010:14, s.100).

Dels basert på denne utredningen, laget departementet et forslag til endringer i forskriften som så ble sendt på høring. De sentrale organisasjonene kom med grundige høringsvar. Norsk Redaktørforening skrev blant annet at:

---

⁶ Se Bjerke m.fl (2019) for en bredere gjennomgang av dette .

Norsk Redaktørforening mener at foreningens krav til mediene, uttrykt i foreningens vedtekter, gir godt uttrykk for hvilke medier som bør falle inn under ordningene. NR-vedtektenes § 4 om medlemskriterier lyder slik: "Mediets formål må være fri og uavhengig produksjon og publisering av aktuell informasjon og debatt. Mediet må drives ut fra anerkjennelse av ytringsfriheten og pressefriheten som grunnelement i et demokratisk samfunn, det må rette seg mot og være tilgjengelig for allmennheten og ha en utgivelsesfrekvens og et innhold som avspeiler at mediet har en redaksjonell nyhets- og aktualitetsmessig karakter."⁷

I sin samtidige høringsuttalelse sa Mediebedriftenes Landsforening at «tilskudd etter denne forskriften skal gå til allmenne nyhets- og aktualitetsmedier som rapporterer bredt fra offentligheten. *Disse mediene skal være av det man tidligere har kalt dagspressesedvanlig karakter* (vår utheving)».⁸

Den norske bransjens forståelse av «avis» likner mye på den vi finner hos den internasjonale avisutgiverorganisasjonen World Association of Newspapers. WAN opererer med følgende definisjon som de har hentet fra FNs kulturorganisasjon UNESCO:

‘Newspaper: Periodic publication intended for the general public and mainly designed to be a primary source of written information on current events connected with public affairs, international questions, politics, etc. It may also include articles on literary or other subjects, as well as illustrations and advertising. (UNESCO definition, adopted in 1998 by WAN in order to further standardise and thus facilitate international comparisons).’⁹

UNESCOs statistikkinstitut har for øvrig i dag en sammenfallende, dog enda strengere avisdefinisjon:

Newspaper that is published at least four times per week and mainly reporting events that have occurred since the previous issue of the newspaper.¹⁰

---

⁷ Brev fra Norsk Redaktørforening av 23.5.12, https://www.regjeringen.no/contentassets/af7c76fab11e494f9ba32b9a36af6001/200-norsk-redaktorforeningm.pdf?uid=Norsk_RedaktprosentC3prosentB8rforening

⁸ https://www.regjeringen.no/contentassets/af7c76fab11e494f9ba32b9a36af6001/210-mblm.pdf?uid=Mediebedriftenes_Landsforening 20

⁹ <http://www.wptdatabase.org/tables-glossary>

¹⁰ Unesco Institute for Statistics <http://uis.unesco.org/en/glossary>

Av dette kan det utledes tre konklusjoner. For det første at bransjen mener at støtteordningene har fungert rimelig bra,¹¹ for det andre at den ikke ønsket noen endring av avis-definisjonen, og for det tredje at bransjen, i likhet med Hellerud-komiteen, knytter avis-definisjonen til mediets funksjon: For å kunne kreve støtte må mediet fungere som «informasjonsmedier» og denne informasjonen må komme jevnlig, helst daglig og være aktuell i betydningen at den avspeiler det som skjer de dagene den kommer ut. Bransjen selv legger altså til grunn at det skal være en form for samsvar mellom viktige hendelser i omgivelsene og publikasjonens innhold. I sin rapport om Dagbladet Pluss, konkluderer Bjerke m.fl. (2019) gjennomgangen slik:

Det er derfor all grunn til å tro at kravet om «dagspresseliknende» innhold, høy frekvens og politisk innretning i vid forstand, fortsatt lå til grunn for den allmenne oppfatning av hva en avis er både i feltet og i de offentlige organene som hadde behov for å gjøre avgrensinger. (Bjerke m.fl. 2019:17f)

Politikk

Etter at partipressen ble avviklet, og mangfold basert på partipolitisk tilknytning ga mindre mening, er formålet med pressestøtten blitt knyttet til ønsket om bredde og mangfold, fortsatt forstått som en «differensiert dagspresse». Dette ble f.eks. presisert i utredningen «Mål og midler i pressepolitikken» (NOU 1992:14) som kom i 1992, der utvalget skrev at pressepolitikken er at *«middel i bestrebelsene for å sikre samfunnet og dets enkelte medlem det informasjonstilfang som anses nødvendig for at et aktivt og levende demokrati skal kunne fungere»* (NOU 1992:14, side 11).

Målet ble nå å bidra til et høyt aviskonsum, sørge for at det kommer ut aviser flest mulig steder, bidra til utgivelse av riksdekkende meningsbærende aviser og bidra til aviskonkurranse på «flest mulig steder».

---

¹¹ Dette ble gjentatt av Åmås-utvalget (NOU 2017:7) som mente at «mediestøtteordningene historisk sett har vært vellykkede og en viktig årsak til norsk mediemangfold av høy kvalitet».

Denne grunnleggende forståelsen er siden ikke blitt endret vesentlig. Presseforskeren Sigurd Høst beskriver det slik i 2017:

Partipressen er for lengst blitt historie, og det er heller ikke mange utgiversteder med direkte aviskonkurranse igjen. Med litt justering er definisjonen til Dagspresseutvalget av 1972 likevel en presis beskrivelse av den avisstrukturen vi gjerne vil beholde. Det første leddet er fremdeles at det skal finnes aviser på forskjellige geografiske nivåer. Nå er det mest hensiktsmessig med fire nivåer: riksaviser (som ikke fantes i 1972) storby- og distriktsaviser; vanlige lokale dagsaviser og lokale fådagersaviser. Og som et andre ledd: på det nasjonale nivået må det finnes et bredt utvalg av aviser som representerer forskjellige politiske, religiøse eller ideologiske grunnsyn. (Høst 2017, s. 39)

Åmås-utvalget (NOU 2017:7) knytter formålet om «mangfold» tett til det synet på ytringsfrihet og demokrati som er nedfelt i den moderniserte versjonen av Grunnlovens ytringsfrihetsparagraf. Utgangspunktet var Ytringsfrihetskommisjonens innstilling av 1999, og hele dette lovarbeidet handler om ytringsfrihetens betydning for den offentlige, demokratiske samtale, der det trekkes et klart skille mellom ønsket mangfold av offentlige relevant stoff mot stoff som retter seg mot privatsfæren.

Utvalget skriver:

Det er mulig å argumentere for mediemangfold som et gode i seg selv. I norsk sammenheng er imidlertid ikke mangfold et isolert mål, men et middel for ytringsfriheten, inkludert informasjonsfrihet for borgerne. Dette ligger til grunn for arbeidet med Grunnloven §100: «[d]et synes å være almen enighet om at det er en viktig forutsetning for at ytringsfrihet skal kunne finne sted at det finnes et mangfold av medier med stor grad av uavhengighet i forhold til omgivelsene og i forhold til hverandre» (NOU 2017:7, s.18).

Mediemangfold er altså vurdert som ros- og støtteverdig fordi det antas å være en forutsetning for ytringsfrihet og for et velfungerende demokrati. Spørsmålet er da hva mediemangfold innebærer og hvordan det kan defineres i en slik sammenheng.

Utvalget deler mangfold i tre dimensjoner: Avsender-, innholds- og brukermangfold. Innholdsleddet, som er mest relevant i vår sammenheng, inneholder også flere dimensjoner. En kan skille mellom mangfold i innholdstype, demografisk mangfold, og mangfold av ideer, perspektiv og syn. Det siste, mangfold av ideer, perspektiver og syn i innholdet, er ifølge utvalget «også en gjenganger i vurderinger av mediemangfold».

På bakgrunn av dette er det rimelig å slå fast at det partipolitiske grunnlaget for offentlig pressestøtte er erstattet av et ønske om å bidra til et mangfold der avisenes rolle i den demokratiske prosessen, å gi borgerne relevant informasjon for å handle politisk (i vid

forstand) står helt sentralt. Med andre ord: Hensikten med pressestøtten er å støtte den åpne samtalen om det *offentlige*, ikke om det *private*.

Bredde og allmennhet

En siste diskusjon om «avis»-begrepet er knyttet til «allmenhet» i tilnærmingen og «bredde» i stoffsammensetningen. Det har vært et krav at en «avis» skulle være rettet mot allmennheten, og det er krav at en «avis» skal bringe stoff fra et bredt spekter av samfunnsområder.

Forståelsen av breddekravet har endret seg gjennom de 50 årene pressestøtten har eksistert. Den opprinnelige formuleringen var som nevnt hentet fra NALs vedtekter: En «avis» skulle «gjennom nyheter og kommentarer orientere allmennheten om begivenheter og aktuelle spørsmål i inn- og utland».

Denne formuleringen måtte tolkes nærmere da *Fiskaren* søkte om pressestøtte i 1991. Som et ledd i saksbehandlingen gjennomførte Sigurd Høst (Høst 1992) en innholdsanalyse som viste at over 50 prosent av stoffet handlet om fiskeri. Statens medieforvaltning, som den gangen administrerte pressestøtteordninga, satte en grense ved mer enn 50 prosent spesialstoff og mente derfor at bladet ikke oppfylte kravet om å orientere «allmennheten om begivenheter og aktuelle spørsmål». *Fiskaren* var altså ikke allmenn nok. Den samme tolkningen rammet *Finansavisen* som ble etablert i 1991, søkte om pressestøtte i 1993, men også fikk avslag. I første omgang resulterte de to tvistene i en innskjerping av forskriften i 1994: Kravene om innhold ble endret til «overveiende *allment* (vår utheving) nyhets- og aktualitetsstoff som gjør at avisen skiller seg klart fra andre publikasjoner».

Påfølgende sterke protester fra presseorganisasjonene, som mente det var galt at myndighetene skulle vurdere medienes innhold, førte deretter til en radikal *liberalisering* av forskriften i 1996. Innholdskravet ble endret til: «*inneholder nyheter av dagspressekarakter som gjør at avisen skiller seg klart fra andre typer publikasjoner*». Dette innebar at publikasjoner som kom ut minst tre ganger per uke fra da av kunne motta støtte uten krav til «bredde» i innholdet. Endringen i kravet til stoffbredde innebar dermed at aviser som dekket økonomi/næringsliv og visse næringer kunne få støtte. Samtidig ble kravet om nyhetsretting

og *dagspressekarakter* opprettholdt. Dermed ble både *Finansavisen*¹² og *Fiskaren* støtteverdige, etter at sistnevnte la om til tre utgivelser i uka. *Fiskaren* og *Fiskeribladet* fusjonerte i 2008. Den sammenslåtte avisa heter i dag *Fiskeribladet* og mottar fortsatt tilskudd,

At nisjeavisene *Fiskaren* og *Finansavisen* kunne ha rett til pressestøtte fordi de fylte kravene til utgivelsesfrekvens, reiste i prinsippet et spørsmål om hvilke andre nisjeaviser som kunne påberope seg å tilfredsstille de nye kravene. Spørsmålet har aldri senere vært offentlig drøftet for dagsavisene, definert som aviser med tre eller flere utgaver i uka. Derimot har det vært flere kontroverser om nisjepregede ukeaviser. I utgangspunktet fikk som nevnt ukeaviser med et «idemessig eller politisk grunnlag» som for eksempel *Friheten* (NKP) og *Orientering* (SF) produksjonstilskudd. Senere ble denne typen publikasjoner flyttet til en egen post på statsbudsjettet som ble kalt «ymse publikasjoner» og der støtten ble vedtatt av Stortinget. Dette førte til mye lobbyisme fra enkeltpublikasjoner, og ordningen ble av mange oppfattet som nokså uryddig (Vestbø 2012). Etter et lite vellykket mellomspill som en del av Kulturrådets tidsskriftstøtte fra 2006, ble de politiske og ideologiske ukeavisene innlemmet i den ordinære produksjonsstøtten i 2016 (Bjerke og Halvorsen 2018, s. 140). Siden da har ukeaviser som *Dag og Tid*, *Morgenbladet* og den kristne avisa *Norge IDag* mottatt produksjonstilskudd som nummer to aviser.

Korsets Seier, som i periode hadde mottatt støtte over «Ymse-posten», mistet denne da ukeavisene fikk støtte fra Kulturrådet. Etter at ukeavisene ble innlemmet i den ordinære ordningen for produksjonstilskudd, søkte *Korsets Seier* støtte herfra, men fikk avslag. Medietilsynet begrunnet avslaget med at publikasjonen både hadde for sterk karakter av medlemsblad og en for smal innretning på stoffet. Vedtaket ble stående etter klage og behandling i Medieklagenemnda. *Korsets Seier* søkte på nytt om pressestøtte i 2019 og fikk på nytt avslag med om lag samme begrunnelse.

---

12 Senere ble det innført regler om utbyttebegrensning for å kunne motta pressestøtte, slik at *Finansavisen* tapte retten til pressestøtte.

Med relevans for forskriftens §3, første ledd nummer 2 konkluderte tilsynet slik:

Medietilsynet har på bakgrunn av de beskrevne funnene kommet til at hovedinnholdet i avisen fremstår som artikler knyttet til en avgrenset del av samfunnet, og omhandler temaer relatert til pinsemenighetenes virksomhet, tro og praksis. Videre viser Medietilsynet til at omkring 50 prosent av artiklene i Korsets Seier berører den private sfæren, og at størstedelen av dette stoffet tilhører kategorien «Kristen tro og praksis». Etter Medietilsynets vurdering kan publikasjonen dermed ikke ansees å dekke et bredt spekter av ulike samfunnsområder iht. forskriftens ordlyd i § 3 første ledd nummer 2.

Det er verdt å merke seg at Medietilsynet, i behandlingen av søknaden for 2019, sluttet seg til Medieklagenemndas vurdering fra søknaden i 2016 om at:

Det sentrale i vurderingen er ikke om det er mange lesere, ulike aldersgrupper eller kjønn men om avisen rent faktisk retter seg mot allmennheten eller mot smale lesergrupper.

2.3 Lokale næringslivspublikasjoner

Nett.no definerer seg selv som en avis med en geografisk avgrensning til Sunnmøre og Nordfjord og sogner langs denne dimensjonen til gruppen lokalaviser som alltid har vært ansett som støtteberettigede. Langs en annen dimensjon - tematisk orientering - tilhører NETT.NO derimot en gruppe aviser ikke alltid har vært akseptert som støtteberettigete, nemlig næringslivsaviser. I de to neste avsnittene vil vi ta for oss forvaltningen av disse to aviskategoriene.

Næringslivspublikasjonene

Sigurd Høst skriver i en analyse av «avisbegrepet» (2004, s.65) at en avisdefinisjon må gjøres i to trinn. For det første skal en allsidig nyhetsavis i prinsippet dekke alle typer hendelser fra sitt dekningsområde: politikk, offentlig administrasjon, næringsliv, ulykker og kriminalitet, sport, kultur, foreningsliv, personalia osv. En spesial- eller nisjeavis vil derimot konsentrere seg om en bestemt del av nyhetsbildet og velge bort resten.

Høst mener at historien viser at ved siden av de allmenne nyhetsaviser er det to andre grupper aviser som «tilhører dagspressen». Det er daglige, riksdekkende økonomi- og næringslivsaviser og det er fådagere aviser som er tilknyttet politiske partier eller har en tilsvarende idemessig eller opinionsdannende profil:

I Norge er det ingen tradisjon for at publikasjoner som er spesialisert mhp andre emner enn politikk og opinionsdannelse, religion og livssyn skal regnes som avis. Dette gjelder f.eks sportsaviser, aviser om tipping og andre spill, musikkaviser og moteaviser. *Felles for denne type publikasjoner er at spesialiseringen ikke er knyttet til politikk, livssyn eller næringsliv men til lesernes fritidsinteresser og privatliv.* (vår utheving) (referert i Høst 2004, s. 64)

Høst knytter dette til skillet mellom offentligheten og privatsfæren, som er helt sentral del av den tenkingen som ligger til grunn for både pressepolitikken og presseetikken i Norge. Dette skillet gjør det også mulig å forstå hvordan enigheten om pressestøtten kunne bestå etter at det pressesystemet som lå til grunn for den, partipressa, forsvant i løpet av 1980-tallet.

I sin analyse av skriver Høst videre at «to grupper av fådagersaviser har en mer uklar stilling, nemlig *fådagersaviser som dekker en bestemt bransje eller næring* og den mest allmenne delen av de kristne fådagersavisene» (vår utheving) (Høst 2004, s. 66).

Blant disse første er *Fiskaren* og *Computerworld*. Høst mener at *Fiskaren* er «avis» som dermed er støtteverdig, mens *Computerworld* ikke er det. *Computerworld* kom på 1990-tallet ut en gang i uka og ble trykket på avisepapir. Publikasjonen dekker ikt-bransjen.

Høst har «ingen problemer med å akseptere at *Fiskaren* er en avis». Den «driver vanlig, profesjonell nyhetsjournalistikk og den dekker en næring med stor økonomisk og distriktpolitisk betydning der det finnes et omfattende og komplisert system for kvoter og reguleringer. Næringen er dessuten preget av sterke organisasjoner som har ansvar for regulering av fisket og omsetning av fangsten. Et slikt system er helt avhengig av åpenhet og informasjon» (Høst 2004:68f).

Høst mener derimot at «*Computerworld* har en annen karakter enn fiskeriaviser»: «Det skyldes dels at it-næringen har et annet forhold til politikk og forvaltning enn fiskerinæringen. Politikken på området er ikke så altomfattende og detaljert og den er mer langsiktig. [...] det er også tydelig at *Computerworld* sin dekning har lagt mest vekt på å informere om ny teknologi og om datatekniske spørsmål» (Høst 2004:69). Høst er derfor uenig med redaktørene Allern, Bore og Norland som i en annen utredning hadde konkludert med at *Computerworld* er en «avis». Høst mener den er mer å betrakte som et «bransjetidsskrift» og at skillet mellom «aviser» rettet mot allmennheten og bransjepublikasjoner kan være avgjørende for om de kvalifiserer til produksjonstilskudd. Høst legger altså vekt på at *Fiskaren* er mer politisk, mens *Computerworld* handler om «ny teknologi og datatekniske spørsmål», altså har en mer *faglig* innretning av stoffet.

To typer nisjepublikasjoner vil dermed ikke være støtteverdige, de som er innrettet på leseren som *privatperson/forbruker* (eller «klient» i Sjøvaags (2015) terminologi) og de som er for snevert faglig innrettet.

De minste lokalavisene

Den vellykkede anti-EF-kampanjen som ledet til Norges første nei til EF i 1972 mobiliserte en sterk motstand mot sentralisering (Bjørklund, 1993). Dette førte med seg en bølge av nye lokalaviser. Når de store regionavisene reduserte nyhetsdekningen av utkantkommunene på 1980-tallet gav de rom for nye lokale initiativ. Dette resulterte i etableringen av en rekke små lokale ukeaviser (Høst 2014). For å støtte opp om denne utviklingen la man i 1989 om pressestøtten slik at frekvenskravet for lokalaviser ble redusert fra to til en dag i uken og at minstekravet til antallet abonnenter ble redusert fra 2000 til 1000.

Parallelt med etableringen av nye lokale ukeaviser, skjedde det en markant nedgang i lokale nummer to aviser ved de større utgiverstedene. Industriselskapet Orkla vedtok en mediesatsing der de kjøpte opp borgerlige nummer en-aviser fra 1985, mens Arbeiderpartiet og LO svekket sine bånd til arbeideravisene ved å samle dem i det kommersielle selskapet A-pressen i 1990 (Bastiansen 2009; Roppen 2003).

En viktig forutsetning for de regulatoriske endringene som skjedde i 1989, var en erkjennelse både i bransjen og blant myndighetene at denne utviklingen ikke kunne stoppes (Se for eksempel. NOU 1992:14, s. 19-21). Dette bidro til målet med støtten til lokalaviser om å opprettholde en differensiert dagspresse i form av konkurranse mellom ulike (partipolitiske) aviser på de større utgiverstedene både ble tonet ned, og supplert med en ny målsetning: å sikre en differensiert dekning av flest mulig lokalsamfunn av (minst) en avis. Å unngå medieskygger, det vil si geografiske områder uten allmenn avisdekning, har siden vært en målsetning for forvaltningen (se blant annet NOU 2017:7).¹³

Etter endringen av pressestøtten til dagens plattformnøytrale tilskuddsordning har denne praksisen blitt bekreftet. Eksempelvis fikk den lokale nettavisa «Alvdal midt i væla» som første publikasjon uten papirbakgrunn innvilget sin søknad om produksjonstilskudd i 2017, basert på abonnementstallene for året før (Halvorsen & Bjerke 2019).

---

¹³ Ifølge Høst (2016) har dette grepet vært svært vellykket, med den konsekvens at det er forholdsvis få geografiske medieskygger i Norge.

De formelle skillene i forskriftens krav til dagsaviser, fådagersaviser og ukeaviser forsvant da ukeavisene ble innlemmet i pressestøtteordningen i 2016. Høsts distinksjon mellom bransjetidsskrifter og aviser vil derfor i dag gjelde alle som søker om produksjonstilskudd.

Det har altså skjedd en endring i forvaltningen av de minste lokalavisene fra å støtte nummer-to aviser for å opprettholde flere redaksjonelle stemmer, til å støtte lokalaviser i den hensikt å sikre en dekning av flest mulig lokalsamfunn. Endringen henger dels sammen med avviklingen av partipressesystemet og dels med en økt politisk vilje å motvirke medieskygger,

2.5 Innføring av en plattformnøytral støtte i 2014

Etter den omtalte høringsrunden i 2014 ble produksjonsstøtten til aviser gjort såkalt «plattformnøytral», dvs., at digitale utgaver av papiraviser skulle regnes inn i opplaget og at rene nettaviser også skulle kunne få støtte, såfremt de tok betalt. Endringen ble gjennomført via en endring i Forskriften. Men samtidig ble kravet til *innholdsmangfold* innskjerpet.

Departement skrev i sin begrunnelse for endringene:

Dagens forskrift setter som vilkår for tilskudd at avisen ”*inneholder nyhets- og aktualitetsstoff av dagspressekarakter som gjør at avisen klart skiller seg fra andre typer publikasjoner*”. I praksis er det imidlertid ikke først og fremst innholdskravet, men kravet om publisering på papir som avgrenser ordningen. Medier som publiseres daglig på papir, vil i de fleste tilfeller inneholde et bredt tilfang av nyhets- og aktualitetsstoff. Dermed er det ikke behov for detaljerte innholdskrav.

I en plattformnøytral støtteordning legger departementet til grunn at innholdet vil bli et langt viktigere avgrensningskriterium. Dette stiller større krav til reguleringen på dette punktet. Departementet foreslår derfor kriterier knyttet dels til formålet med virksomheten og dels til det publiserte innholdet, og legger til grunn at dette til sammen kan gi en tilstrekkelig klar avgrensning, jf utkastet § 4 nr. 1 og 2.¹⁴

Utkastet innebærer bl.a. en tydelig avgrensning mot medier som hovedsakelig er rettet mot avgrensede publikumsgrupper. Det er likevel viktig å merke seg at geografisk avgrensede (lokale) medier med tematisk spredning i innhold fortsatt vil kunne motta støtte.

---

¹⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/pressestotte/id677715/>

Departementet legger til grunn at formålet med produksjonstilskuddet er å fremme den *brede* samfunnsdebatten, og å holde befolkningen *bredt og generelt* orientert om ulike samfunnsspørsmål.

Med denne begrunnelsen ble Forskriftens tekst endret til:

Tilskudd etter denne forskriften gis bare til nyhets- og aktualitetsmedium som

har som hovedformål å drive journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt til allmennheten. Tilskudd gis ikke til medium som har som hovedformål å drive med reklame eller markedsføring. Tilskudd gis heller ikke til medium som hovedsakelig er rettet mot medlemmer eller ansatte i bestemte organisasjoner, foreninger eller selskap.

inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder. Tilskudd gis ikke til medium som inneholder en overvekt av annonser. Tilskudd gis heller ikke til medium som i all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder, eller som i hovedsak inneholder stoff vinklet ut fra en spesiell faglig, politisk, ideologisk, religiøs eller etnisk bakgrunn.

Vi ser altså at innholdskravet er innskjerpet til «et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder». I høringsnotatet som lå til grunn for den nye forskriften, er det ikke nærmere drøftet hva «et bredt tilbud av nyhets- og aktualitetsstoff fra ulike samfunnsområder» skal bety. Departementet tar heller ikke fatt i diskusjonen fra 1990-tallet da kravet om bredde ble fjernet for å kunne gi støtte til *Finansavisen* og *Fiskaren* (som i dag er blitt til *Fiskeribladet*). Det diskuteres ikke om den formulerte innskjerpingen av breddekravet skal bety at *Fiskeribladet*, som bare dekker *en* bransje, ikke lenger kvalifiserer til produksjonstilskudd.

Etter at regelverket ble «plattformnøytralt» har tre riksdekkende nettpublikasjoner blitt innvilget støtte. Alle har sitt utgangspunkt i papirprodukter. Den første var *Fiskeribladet* som fikk støtte for sin nettutgave som tematisk tilsvarende papiravisa som er omtalt over. Deretter fulgte *Dagens Perspektiv*, som springer ut av *Ukeavisen Ledelse* og som fokuserer på politikk, næringsliv og ledelse. Den siste er *Minerva*, en digital dagavisvariant av tidsskriftet av samme navn, som er kommet ut på papir siden 1950-tallet og som nettidsskrift siden 2006. *Minervas* dekningsområder er i all hovedsak politikk og kultur. Alle publikasjonene har dermed et temamessig innhold som ligger godt innenfor det som siden 1996 var blitt ansett som støtteverdig. Innskjerpingen i breddekravet har ikke ført til noen endring i praksis, i alle fall ikke overfor de bransjeorienterte fiskeriavisene. Både *Fiskeribladet* og den mindre

fiskeriavisa *Kyst og Fjord* i Kjøllefjord mottar fortsatt tilskudd, selv etter denne forskriftsendringen.

2.6 Oppsummering

Ettersom *praksis* ikke er endret etter at den nye forskriften ble gjeldende, tar vi som utgangspunkt for vår analyse at *hensikten* med pressestøtten ligger fast. Endringen i 2014 hadde som oppgave å fjerne kravet om at en «avis» måtte utgis på papir. En avis kunne publiseres digitalt i tillegg til på papir, eller kun digitalt og likevel få støtte, men utgivelsen må fortsatt være en «avis» i henhold til den etablerte forståelsen for å være støtteberettiget. Den forvaltningsmessige operasjonaliseringen av aviser som ble innført i forbindelse med pressestøtten var publikasjoner

- som holder allmenheten orientert om viktige ting (og her var det politiske implisitt forstått) som skjer rundt oss (enten lokalt eller nasjonalt/internasjonalt),
- som formidler dette gjennom bestemte sjangere, det vil si nyheter, kommentarer og meninger, og som gjør det forholdsvis hyppig, det vil si ukentlig eller oftere.
- Som hovedsakelig inneholder stoff av demokratisk og offentlig betydning

Til tross for formuleringen «tilskudd gis heller ikke til medium som i all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder» ytes fortsatt støtte til riksdekkende aviser som nesten utelukkende dekker en næring (fiskerinæringen). Dette vil diskuteres særskilt.

Vår innholdsanalyse tar derfor sikte på å svare på følgende spørsmål:

Publiserer *NETT.NO* dagsaktuelle nyhets- og kommentarstoff?

Har *NETT.NO* en temamessig bred stoffsammensetning?

Er *NETT.NO* innrettet på allmenheten?

3. Om undersøkelsen og datamaterialet

NETT.NO oppgir å ha publisert 2310 artikler i 2019. Innholdsanalysen av Dagbladet Pluss er basert på et tilfeldig trukket utvalg på 391 av disse artiklene. I samfunnsvitenskapen aksepterer man i de fleste tilfeller fem prosent usikkerhet og en feilmargin på fem prosent.¹⁵ Ett utvalg på 391 gir et tilstrekkelig grunnlag til å generalisere om hele populasjonen utvalget er trukket fra, innenfor denne usikkerhets- og feilmarginen (Denscombe 2017, s. 47; Hellevik 2009, s.114).

I kvantitative innholdsanalyser konstrueres data ved at man registrerer informasjon om hver artikkel i form av forhåndsbestemte variabler (for eksempel artikkelens form) etter et forhåndsdefinerte sett av verdier/kategorier (for eksempel 'nyhet og reportasjestoff', 'leder/kommentar' osv.). Et viktig verktøy i registreringen av materialet er en kodebok, der man definerer variablene, verdiene og tilhørende tallverdier for hver verdi. Til kodingen har vi benyttet et elektronisk datainnsamlingsprogram, der vi har lagt inn kodene på forhånd. Teknisk sett gjennomføres en innholdsregistrering på samme vis som utfylling av et spørreskjema. For hver artikkel registreres det informasjon på et sett «spørsmål» etter forhåndsdefinerte «svarkategorier».

Utformingen av spørsmålene og svarkategoriene i kodeskjemaet er avgjørende for kvaliteten på datamaterialet (Østby m.fl. 2013, s.212). Usikkerhet i fortolkningen av kodeskjemaet representerer en betydelig feilkilde. Målsetningen er å utvikle spørsmål og svarkategorier som lar seg entydig definere, slik at datamaterialet skal holde en tilstrekkelig høy troverdighet. Rapportforfatterne har delt arbeidet med kodingen av artiklene. For å oppnå lik fortolkningspraksis har forskerne forut for registreringsarbeidet gått gjennom 15 artikler og diskutert tolkningspraksis for hver av disse. Disse 15 artiklene inngår ikke i utvalget som er benyttet i analysene.

I etterkant av registreringsarbeidet har vi undersøkt interkoderreliabilitet ved at 40 av artiklene i utvalget kodet av begge forskerne. Vi har telt opp samsvar for hver av variablene i analysen, og på bakgrunn av dette beregnet interkoderreliabilitet uttrykt i Cohens Kappa.

---

¹⁵ I en del tilfeller aksepterer man større feilmarginer av praktiske hensyn.

Cohens Kappa angir tolkningssamsvar utover samsvaret som man kunne forvente ved tilfeldig loddrekning. Formelen som benyttes er:

(Faktisk samsvar - forventet samsvar)

K= -----

(Perfekt samsvar - forventet samsvar)

Normalt vil intervallet for Cohens Kappa, ligge mellom 0 som representerer intet samsvar utover det forventet resultat av loddrekning og 1 som er et perfekt samsvar. Grensen for tilfredsstillende interkoderreliabilitet er 0,7, mens 0,8 regnes som høy grad av interkoderreliabilitet.

Tabell 1. Interkoderreliabilitet for sentrale variabler. Cohens Kappa.

Variabel	Verdier	Forventet samsvar ved	Faktisk samsvar	Kappa
Temakategori	11	3,64	34	0,83
Hovedema (hentet fra Allern 2001)	59	0,67	35	0,87
Dagsaktuell/tidløs	3	13,33	39/40	0,96

På bakgrunn av denne testen kan vi fastslå at det har vært en høy grad av interkoderreliabilitet i arbeidet med kodingen av artiklene. I etterkant av interkoderreliabilitetstesten foretok vi en gjennomgang av kodingene som var ulike. Vi kom frem til hva vi mente skulle være riktig fortolkning og endret datamatriksen i tråd med dette. I tillegg til variablene vi har registrert informasjon om, opprettet vi et kommentarfelt i kodeboken for å markere usikkerhet eller annen informasjon om artiklene. Vi har gått gjennom disse kommentarene. Til sammen gjorde vi 36 endringer i datamatriksen etter interkoderreliabilitetstesten, 21 av disse er knyttet til variabelen temakategorier.¹⁶

---

¹⁶ De fleste av disse besto av omregistrering fra «næringsliv og økonomi» til «politikk og organisasjonsliv». Dette dreide seg for eksempel om saker der næringslivsorganisasjoner uttaler seg om næringspolitikk.

4. Analyse

Formålet med dette kapitlet er å vurdere om NETT.NO har et innhold som tilfredsstillende kravene i § 3, første ledd nummer 1 og 2 i *Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier*.

På bakgrunn av en gjennomgang av formålet med ordningen og gjeldende forvaltningspraksis har vi sammenfattet kravene til forskriften til tre kriterier, som igjen er gitt operasjonelle definisjoner.

I dette kapitlet presenteres og drøftes resultatene fra innholdsanalysene. Kapitlet er organisert i fire avsnitt, ett for hvert kriterium og et avsnitt der resultatene sammenfattes.

4.1 NETT.NOs nyhetsfunksjon

En viktig begrunnelse ved opprettelsen av pressestøtten var å støtte publikasjoner som holdt allmenheten orientert om viktige hendelser som skjer rundt dem. Vi tolker dette slik at det ikke er tilstrekkelig at det som publiseres *ser ut som* nyheter, det må også være nyheter i en spesiell forstand, altså informasjon om noenlunde samtidige hendinger. Hvis ikke dette kravet oppfylles, kan ikke mediet fylle den funksjonen som forutsettes, nemlig å holde innbyggerne informert om det de har behov for å være informert om her og nå.

Vi har derfor etablert en variabel for å vurdere artikkelens «dagsaktualitet» der hovedoperasjonaliseringen er om «artikkelen like gjerne kunne vært publisert på et annet tidspunkt», f.eks. for et år siden eller om ett år. Vår analyse viser at andelen dagsaktuelle artikler i NETT.NO er minst 89 prosent. Andelen tidløse er fire prosent, mens syv prosent er registrert som tvilstilfelle. Siden tendensen er såpass klar, har vi ikke funnet det nødvendig å gå gjennom tvilstilfellene. Vi kan slå fast at NETT.NO i all hovedsak publiserer dagsaktuelt stoff.

4.2 Debatt og kommentarstoff

Av forskriften framgår det at produksjonstilskudd kan gis til nyhets- og aktualitetsmedier som har «som hovedformål å drive journalistisk produksjon og formidling av nyheter,

aktualitetsstoff og samfunnsdebatt til allmennheten». I *Innholdsanalyse av NETT.NO* for 2018 ble dette forholdet undersøkt og et funn var at NETT.NO hovedsakelig publiserer nyheter og aktualitetsstoff, men at mediet hadde svært liten andel av debatt- og kommentarstoff (Halvorsen m.fl. 2019). Selv om undersøkelsen tok utgangspunkt i artikler fra 2018 vurderer vi det som unødvendig å undersøke om NETT.NO har tilstrekkelig andel nyhets- og reportasjestoff. Vi nøyer oss derfor her med å undersøke avisens bidrag til produksjon og formidling av samfunnsdebatt. Mediene bidrar til samfunnsdebatten ved å slippe til ulike stemmer i intervjuer og reportasjer og gjennom debatt- og kommentarartikler. NETT.NO har også en facebook-side som, ifølge redaksjonen, utgjør en viktig debattarena.

Det er likevel nærliggende å koble forskriftens formuleringer til den vanlige betegnelsen på debatt- og kommentarstoff. Den omfatter sjangrene «leder», «kommentar», «kronikk» og «leser-/debattinnlegg» og det er denne kategoriseringen som er lagt til grunn for vår kartlegging av debatt- og kommentarstoffet.

Forskriften tallfester ikke hvor mye debatt og kommentarstoff mediet skal ha, men formuleringen tilsier at det bør publiseres slik stoff regelmessig. Det kan være av interesse å se på hvor mye kommentar- og debattstoff en tradisjonell norsk «avis» inneholder og her fins det en del forskningsresultater. Allern analyserte i 2001 ti norske papiraviser og fant at andelen debatt- og kommentarstoff av alle redaksjonelle bidrag i ti undersøkte papiraviser var 9 prosent. Høyest lå nisjeavisen *Vårt Land* og regionavisen *Adresseavisen* med henholdsvis 15 og 14 prosent debatt- og kommentarstoff av alt (Allern 2001). I boka *Kommentaren - en sjanger i endring* (2016) skriver forfatterne Birgit Røe Mathisen og Lisbeth Morlandstø i innledningskapitlet med tittelen «en sjanger i vekst» at det ikke finnes oppdateringer av Allerns tall, men «flere forskere viser likevel at omfanget av denne typen journalistikk vokser» (s. 20). I innholdsanalyser fra 2014 fant Hågvar (2016) 27 prosent kommentar, bakgrunn og leserbidrag i papiravisene *Aftenposten*, *VG* og *Dagbladet* i 2014 og sju prosent i nettutgavene deres. Hågvar la også til at «en 2015-studie trolig hadde funnet betydelig mer kommentarstoff og leserbidrag på nett» (Hågvar 2016:167).

NETT.NO redaksjonen bidrar med redaksjonelle kommentarer under den egne spalten «Analyse». Mediet legger også aktivt til rette for leserinnlegg og har en egen spalte for dette med overskriften «Synspunkt». I løpet av 2019 ble det publisert 32 artikler under «Analyse» og 44 leserinnlegg eller kronikker. Dette svarer til om lag 1,5 artikler per uke. Spørsmålet er om dette er tilstrekkelig til å oppfylle kravet i forskriften.

NETT.NO har langt færre debatt/kommentarartikler i uken enn avisene i undersøkelsene det blir vist til over. Samtidig har de aller fleste av disse undersøkelsene tatt for seg store og/eller riksdekkende medier. Unntaket er Allern (2001) som også omfatter noen lokalaviser. Det er verdt å merke seg at Allern fant at andelen debatt- og kommentarstoff blant lokalavisene i utvalget lå mellom fem og åtte prosent, men også Allerns lokalaviser var forholdsvis store, selv om den minste var en tredagersavis. Gjennom stikkprøver blant noen andre små lokale nettaviser har vi avdekket store variasjoner. Noen har en del debatt- og kommentarartikler hver uke, men vi finner også eksempler enkelte digitale lokalaviser som har ned mot og i underkant av to debatt- og kommentarartikler i uka.

Søker oppgir at samfunnsdebatt er et prioritert område for NETT.NO og at det jobbes med tekniske løsninger som skal gjøre leserinnleggene allment tilgjengelige. Sammenlignet med en innholdsanalyse av NETT.NO fra 2018, representerer det samlede debattstoffet en markant økning fra om lag en til dagens halvannen debatt/kommentarartikkel per uke. Vi har undersøkt om denne utviklingen har fortsatt i 2020, og det har den. i løpet av årets første 265 dager (til og med 21.september) har NETT.NO publisert 29 artikler under fanen «Analyse» og 69 under fanen «synspunkt». Dette tilsvarer om lag to og en halv debatt- og kommentarartikkel i uken.

Vi finner altså at mengden debatt- og kommentarstoff i NETT.NO er lavt, og det er lavere enn de andre nyhetsmediene som er undersøkt systematisk. Det er således usikkert om mengden debatt- og kommentarstoff i seg selv er tilstrekkelig for å kvalifisere for støtte. På den annen side skiller ikke mediet seg vesentlig ut fra enkelte andre lokale nettaviser. Videre er det lagt til rette for utgivelse av slikt stoff. Omfanget har også økt fra 2018 til 2019 og videre inn i 2020.

4.3 Stoffets demokratiske og offentlige relevans

Formålet med produksjonstilskuddet har alltid vært å bidra til den politiske og offentlige samtalen. Stoffet som er regnet som støtteverdig omhandler politiske og offentlige forhold og henvender seg til brukeren som borger. Variabelen «Temakategorier» er slik at den skiller mellom demokratiske og offentlig relevant stoff og stoff som er ment å underholde eller som handler om privatsfæren.

«Temakategorier» har 11 verdier. De syv første av disse vurderes her som å ha demokratisk og/eller offentlige relevans, enten fordi de angår demokratiske spørsmål direkte, eller fordi de formidler kunnskap om offentlige viktige spørsmål.

Variabelen «samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer» er sektorovergripende og registrerer artikler som handler om sentrale utviklingstrekk i samfunnet, som for eksempel global oppvarming, miljøvern, seksuell trakassering og arbeidsmarked, uavhengig av hvilket samfunnsområde den omhandler. Eksempelvis artikler om vil seksuell trakassering i næringslivet, kulturen, idretten, eller politikken fanges opp i denne kategorien.

Verdien «politikk og organisasjonsliv» er en variabel for politiske prosesser i vid forstand. Den fanger opp demokratiske og demokratisk relevante prosesser og deres utfall, innenfor politikk, offentlig forvaltning og tjenesteyting og i frivillig sektor. Det indre liv i og virket til næringslivsorganisasjoner registreres også her.

En tredje temakategori er «økonomi og næringsliv». Denne kategorien skal fange opp hendelser og utvikling innenfor bransjer og foretak.

«Kunst og kultur» er en fjerde «temakategori». Vi har her lagt et vidt kunst- og kulturbegrep til grunn som omfatter film og populærmusikk.

«Forbrytelser, politiarbeid og rettsvesen» fanger opp nettopp dette.

«Naturhendelser og ulykker» fanger opp forlis, ras, pandemier med mer.

«Folkeliv og begivenheter» fanger opp viktige hendelser og begivenheter av betydning som angår samfunnet som et fellekskap.

De fire siste kategoriene fanger opp stoff som først og fremst er skapt for å underholde eller angår privatsfæren ved at det henvender seg til leseren som *klient* (i stedet for borger) (Sjøvaag 2015). Vi har delt dette stoffet i fire temakategorier: «kjendiser og underholdning», «kuriosa og sensasjonisme», «privatøkonomi og produkttester» og «kropp, opplevelser og livsstil».

Variabelen er konstruert for å kategorisere stoffet etter *formålet* med *Produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier* og ikke samfunnssektoren i seg selv. Eksempelvis vil saker fra samfunnsområdet «næringsliv og økonomi» kodes som «samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer» hvis hovedtemaet er mer allment slik som seksuell trakassering, som

«Politikk og organisasjonsliv» hvis de omhandler politiske prosesser i næringslivsorganisasjoner, som «Næringsliv og økonomi» hvis de omhandler økonomiske forhold, som «folkeliv og begivenheter» hvis de omhandler folkelivet under en skipsdåp, og som «kjendis og underholdningsstoff» hvis artikkelen handler om privatlivet til en næringslivskjendis.

Når vi kategoriserer artiklene i utvalget ved hjelp av denne variabelen fikk vi følgende resultat:

Tabell 2. Temakategori. Andel i prosent.

Tema	Antall artikler	Prosentandel
Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer	40	10
Politikk og organisasjonsliv	68	17
Næringsliv og økonomi	263	67
Kunst, kultur og litteratur	3	1
Naturhendelser og ulykker	3	1
Politiarbeid og rettsvesen	10	3
Folkeliv og begivenheter		0
Kjendis og underholdningsstoff		
Kuriosa, populærhistorie og sensasjonalisme	1	0
Privatøkonomi og produkttester	1	0
Kropp, opplevelse og livsstil	2	1
Total	391	100

Tabellen viser at 99 prosent av artiklene i NETT.NO hører til de syv første temaområdene. Mediet utgir altså nesten utelukkende demokratisk og offentlig relevant stoff.

4.4 Dekker NETT.NO ulike samfunnsområder

Av forskriften framgår det at «tilskudd gis heller ikke til medium som i all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder». Forarbeidene viser at samfunnsområde i denne sammenheng referer til samfunnssektorer som politikk, økonomi osv, ikke en bransje eller et fag innenfor økonomien.

Samtidig viser analysen at to tredjedeler av artiklene er kodet som «økonomi og næringsliv», selv om samfunnsutfordringer som oppsigelser, og klimatilpasninger i næringslivet er kodet som «Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer» og det indre liv og ytre virke i næringsorganisasjoner er kodet som «politikk».

For å gi et mer nyansert bilde av den tematiske bredden i stoffet til NETT.NO har vi benyttet Allerns (2001) temavariabel, som han blant annet har benyttet i en hyppig referert innholdsanalyse av ti nyhetsmedier i 2001. Variabelen er finmasket og består av 58 ulike verdier (samt restkategorien «annet»). Artiklene i NETT.NO-utvalget dekker 31 av de 58 temaene, og 19 temaer er dekt i minst en prosent av artiklene. Tabellen nedenfor viser forekomsten av de 10 hyppigst dekte temaene, noe som tilsvarer 72 prosent av artiklene i utvalget.

Tabell 3. Antall og andel artikler etter hovedtema. Prosent. N=391.

Hovedtema	Antall artikler	Prosentandel
Næringslivsrapporter	127	32,5
Landbruk og fiske	36	9,2
Andre økonomiske forhold	29	7,4
Oppkjøp, fusjoner og nedlegging	24	6,1
Trafikk, kommunikasjoner	21	5,4
Rikspolitik	19	4,9
Olje- og energi	17	4,3
Norsk økonomi, tendenser	16	4,1
Fylkes- og lokalpolitikk	11	2,8
Ledelse i næringslivet	11	2,8
Total	276	72 %

Fra tabellen kan vi se at stoffet i all hovedsak dekker ulike aspekter ved næringsliv og økonomi. Syv av de ti hyppigst forekommende temaene, og de fire vanligste, handler om næringsliv og økonomi. Politikandelen av stoffet er om lag åtte prosent og handler i stor grad om prosesser og beslutninger med relevans for næringslivet. Artiklene om trafikk og kommunikasjoner har som regel enten fokus på sammenhengen mellom transporttilbud og næringsliv eller et fokus på økonomiske bransjer eller foretak som leverer til eller opererer i samferdselssektoren.

Det er likevel verdt å merke seg at NETT.NO har en bredere tematisk dekning enn det riksdekkende mediet Medier24 - en annen av søkerne om produksjonstilskudd for 2019.

- Medier 24 dekket til sammen 26 av Allerns temakategorier (N=385), mot 31 i NETT.NO (N=391).
- Medier24 dekker 10 temaer i minst en prosent av artiklene mot 19 i NETT.NO
- Andelen artikler innenfor det hyppigst forekommende temaet i Medier 24 («Medier og mediepolitikk») er 67 prosent mot 33 prosent i NETT.NO.

Det er heller ingen tvil om at de aller fleste artiklene til NETT.NO har allmenheten som målgruppe og at de kunne vært publisert i de andre lokalavisene i området. Det er ikke gjort nyere innholdsanalyser av støttemottakeren *Fiskeribladet* etter Allerns temakategorisering, men stikkprøver gir grunn til å tro at også Fiskeribladet har en smalere og mer bransjespesifikk dekning enn NETT.NO.

4.5. Oppsummering og vurdering

Innholdsanalysen har fokusert på fire forhold: Nyhetsfunksjonen, andelen debatt- og kommentarstoff, andelen demokratisk og offentlig relevant stoff og bredde i form av dekningen av ulike samfunnsområder.

Innholdsanalysene av NETT.NO viser at mediet har en klar overvekt av dagsaktuelt stoff. Det er således ingen tvil om at mediet oppfyller nyhetsfunksjonen - å holde leserne orientert om samtidige hendelser.

NETT.NO har en lav andel debatt- og kommentarstoff og publiserte i 2019 om lag 1,5 debatt og kommentar-artikkel i uken. Dette isolert sett lavt, men stikkprøver viser at det ikke er mye lavere enn andre digitale lokalaviser. NETT.NO har etablert egne spalter for denne type stoff og omfanget av slikt stoff har økt markant fra 2018 til 2019 og videre inn i 2020. Vi vurderer derfor under tvil at NETT.NO oppfyller forskriftens krav til sjangersammensetning.

NETT.NO utgir nærmest utelukkende stoff av demokratisk og offentlig interesse og bidrar slik til formålet med ordningen.

NETT.NO har en markant overvekt av næringslivsstoff. NETT.NO inneholder altså i all hovedsak stoff om ett eller noen få samfunnsområder. Dette faller innenfor formuleringen i forskriften om at «Tilskudd gis heller ikke til medium som i all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder».

Ut fra forskriftens avgrensning mot medier som i hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder oppfyller ikke NETT.NO kravene i § 3 Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

Som vi har pekt på tidligere, er det i dag en etablert praksis for å støtte riksdekkende nisjemedier innenfor politikk og næringsliv. NETT.NO en *lokalavis*. Formålet bak utvidelsen av pressestøtten til å omfatte de minste lokalavisene (de med ned mot 1000 abonnenter) var å sikre en bred dekning av ulike samfunnsområder i flest mulig lokalsamfunn i landet. NETT.NO tilbyr derimot en bred dekning av næringslivsrelevant stoff fra en region. Hvis NETT.NO hadde vært riksdekkende og hvis dagens praksis videreføres (eller utvides), ville mediet kunne blitt omfattet av denne praksisen.

Referanser

Allern, Sigurd (2001) Nyhetsverdier. Kristiansand: IJ-forlaget

Bastiansen, Henrik (2009) Lojaliteten som brast. Partipressen i Norge fra zenit til fall. Oslo: Norsk pressehistorisk forening,

Bjerke, Paul og Halvorsen, Lars J. (2018) Kulturtidskriftene En analyse av kulturtidsskriftene i Norge. Bergen; Fagbokforlaget

Bjerke, P., Halvorsen L.J., Flo, I., og Heggdal, A.F. (2019). Innholdsanalyse av Dagbladet Pluss. Rapport 96/2019, Volda: Høgskulen i Volda.

Bjørklund, T. (1993). Sentrum mot periferi. Norsk EF-strid belyst ut fra ulike sentrum-periferi modeller. I Asbjørnsen, N. og Vogt, G. (red.) EF, Norge og 1990-årene: seks artikler om EF-sakens betydning for norsk politikk. Forskningsrapport 02/93. Universitetet i Oslo.

Denscombe, M. (2017). The good research guide - for small-scale social research projects. London: McGraw Hill Education.

Halvorsen L.J. og Bjerke, P. (2019). Innholdsanalyse av Korsets Seier. Rapport 99/2019, Volda: Høgskulen i Volda.

Halvorsen L.J. Bjerke, P., og Heggdal, A.F. (2019). Innholdsanalyse av NETT.NO. Rapport 97/2019, Volda: Høgskulen i Volda.

Hellerud, Oddvar (form.) (1967). Om tiltak for å opprettholde en differensiert dagspresse. Oslo: Stat- og pressekomiteén

Halvorsen, L.J. og Bjerke, P. (2019). All seats taken? Hyperlocal online media in strong print surroundings: The case of Norway. In «Nordicom Review, (40) Special Issue 2, Volume 40 (s.115-128)». Gøteborg: Nordicom.

Hellevik, O. (2009). Forskningsmetode i Sosiologi og statsvitenskap. Oslo: Universitetsforlaget.

Høst, S. (1992). Innholdsanalyse av Fiskaren. Rapport til Medieavdelingen i Kulturdepartementet.

Høst, Sigurd (2004) Hva er en avis Fredrikstad: IJ-rapport nr.3/2004. Fredrikstad: Institutt for journalistikk

Høst, S. (2014). *Avisåret 2013* Rapport 48/2014, Volda: Høgskulen i Volda.

Høst, S. (2017) *Avisåret 2016*. Rapport nr. 84/2017. Volda: Høgskulen i Volda

Hågvar, Y. B. (2016). Nyhetssjangere i nettaviser. Tekstnormforskjeller mellom nett-og papirnyheter i VG, Dagbladet og Aftenposten 2010-2014.

Mangset, P., & Hylland, O. M. (2017). *Kulturpolitikk: organisering, legitimering og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget

Morlandstø, L. , Mathisen, B.R. (2016) *Kommentaren - en sjanger i endring* Oslo: Cappelen Damm akademisk

NOU 1992:14 Mål og midler i pressepolitikken. Oslo: Kulturdepartementet

NOU 2010:14 Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt – en moderne mediestøtte. Oslo: Kulturdepartementet

NOU 2017:7 Det norske mediemangfoldet —En styrket mediepolitikk for borgerne. Oslo: Kulturdepartementet

Overrein, Per & Madsen, Roar. (2019) Om partipressens korporative system - et søkelys på seks Høyrepresseaviser. *Mediehistorisk tidsskrift*.

Roppen, J. (2003). *Orklas lange revolusjon*. Doktoravhandling, Institutt for Medievitenskap, publikasjon nr. 56. Bergen: Universitetet i Bergen.

Sjøvaag, H. (2015). Ligner NRK på de andre nettavisene?. *Vox Publica* 25.mars 2015. <https://voxpublica.no/2015/03/ligner-nrk-paa-de-andre-nettavisene/>

Vestbø, A. (2012). I skvis mellom bok og avis. En gjennomgang av Norsk kulturråds forvaltningsoppgaver knyttet til periodiske publikasjoner. Notat. Oslo: Norsk kulturråd

Østby, H., Helland K., Knapskog K., Larsen, L. O. og Moe, H. (2013). *Metodebok for mediefag – 4 utgave*. Bergen: Fagbokforlaget.

Vedlegg: Kodeskjema

Artikkel-ID

_____

Artikkelnavn

_____

Debatt og kommentarstoff?

- (1) Ja
- (2) Nei

Er artikkelen dagsaktuell eller tidløs?

- (1) Artikkelen er tidløs
- (2) Artikkelen er dagsaktuell
- (3) Det er usikkerhet knyttet til om artikkelen er dagsaktuell eller tidløs

En tidløs artikkel kjennetegnes ved at den, eller en lett bearbeidet versjon av den, kunne vært publisert på et annet tidspunkt uten vesentlig forringelse av leseverdien. Et annet tidspunkt forstås her som minst tre måneder før eller etter publiseringsdato.

Historiske artikler og portrettintervjuer er typisk tidløse.

«Årshjulsaker», som normalt blir publisert knyttet til regelmessige hendelser, for eksempel nyttår, påske og VM i fotball er også tidløse. En artikkel om «Arne Scheies ti største VM-opplevelser» vil typisk bli publisert i forkant av et fotball VM, men den samme artikkelen (eller en lett omarbeidet versjon av den) kunne også vært publisert ifbm neste VM, forrige VM eller på Arne Scheies 75-årsdag.

Noen artikler inneholder både tidløse partier og partier der det presenteres dagsaktuelle nyheter og temaer. Et typisk eksempel kan være en historisk sak om spanskesyken som kobles til dagens koronaepidemi. I disse tilfellene kodes artikkelen som dagsaktuell hvis dagens situasjon vies størst plass/oppmerksomhet, og som tidløs hvis den historiske

delen vies størst plass/oppmerksomhet.

Artikler som ikke er tidløse kodes som dagsaktuelle.

Tvilstilfeller:

Nekrologer publisert kort tid etter en person har gått bort kodes som dagsaktuell.

Årskavalkader og artikler som omhandler det som skal skje neste år, som kunne vært publisert minst tre måneder tidligere/senere kodes som tidløse. Hvis ikke kodes de som dagsaktuelle.

Hovedtema

- (1) Rikspolitikk
- (2) Fylkes- og lokalpolitikk
- (3) Politisk demonstrasjon /aksjon
- (4) Norsk økonomi, tendenser
- (5) Olje- og energi
- (6) Næringslivsrapporter
- (7) Landbruk og fiske
- (8) Oppkjøp, fusjoner og nedlegging
- (9) Arbeidsmarkedet
- (10) Lønn, tariffspørsmål
- (11) Arbeidsmiljø
- (12) Levekår/ sosiale forhold
- (13) Børs og aksjer
- (14) Valuta, renter, priser
- (15) Boligmarkedet
- (16) Ledelse i næringslivet
- (17) Produkter, produktomtaler
- (18) Andre økonomiske forhold
- (19) Statlig forvaltning
- (20) Fylkeskommunal forvaltning
- (21) Kommunal forvaltning
- (22) Sykehus, pleiehjem

- (23) Skole, utdanning, forskning
- (24) Humanitær organisasjon, innsamling
- (25) Flyktninger, asylsøkere, innvandrerspørsmål
- (26) Natur og miljøvern
- (27) Bosetting, avfolking
- (28) Helse
- (29) Internasjonal politikk
- (30) EU og EØS
- (31) Krig og krigsforhold
- (32) Internasjonal aksjon, demonstrasjon
- (33) Ulykker, naturkatastrofer i utlandet
- (34) Internasjonale flyktningspørsmål
- (35) Internasjonal økonomi
- (36) Andre utenrikssaker
- (37) Ulykker i Norge
- (38) Kriminalitet rettsvesen
- (39) Trafikk, kommunikasjoner
- (40) Kunst, kultur
- (41) Medier, mediepolitikk
- (42) Kirkestoff, religion
- (43) Markedsføring, reklame, PR
- (44) Populærkultur, underholdningsstoff
- (45) Fagbevegelsen

- (46) Data, datateknologi
- (47) Personvern, rettsikkerhet
- (48) Toppidrett
- (49) Lokal idrett, mosjonsidrett
- (50) Barn og ungdom
- (51) Kongefamilien, kjendisstoff
- (52) Anmeldelser av litteratur
- (53) Anmeldelser av faglitteratur/sakprosa
- (54) Anmeldelser av musikk
- (55) Anmeldelser av scenekunst
- (56) Anmeldelser av bildekunst
- (57) Anmeldelser av film
- (58) Anmeldelser av andre områder
- (59) Annet

Temakategorier

- (1) Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer
- (2) Politikk og organisasjonsliv
- (3) Næringsliv og økonomi
- (4) Kunst, kultur og litteratur
- (5) Naturhendelser og ulykker
- (6) Politiarbeid og rettsvesen
- (7) Folkeliv og begivenheter
- (8) Kjendis og underholdningsstoff
- (9) Kuriosa, populærhistorie og sensasjonalisme
- (10) Privatøkonomi og produkttester
- (11) Kropp, opplevelse og livsstil

Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer omfatter

Viktige utviklingstrekk i samfunnet: arbeidsledighet, utdanning, folkehelse, samferdsel, utdanning, klima/miljø mm.

Samfunnsøkonomi (rentenivå, oljefond, statsbudsjett, belåningsgrad i befolkningen) og økonomisk utvikling i offentlig sektor (inklusive Helseforetak og IKS)

Enkelthendelser som berører samfunnsutfordringer men som ikke inngår i "Politikk og organisasjonsliv" eller "Forbrytelser, politiarbeid og rettsvesen". Disse kan både være positive, F.eks. en artikkel om kildesortering, eller folk som rydder søppel i strandsonen, og negative - i form av episoder av diskriminering, hets, mobbing, doping osv.

Personorienterte artikler som omhandler psykisk helse, mobbing o.l. og som først og fremst handler om samfunnsutfordringen, hører til denne kategorien.

Kategorien avgrenses mot:

"Politikk og organisasjonsliv": Artikler som har hovedfokus på den politiske/ organisasjonsmessige tilnærmingen til utviklingstrekk og utfordringer. F.eks. tiltak eller mangel på sådan i antidopingarbeid, arbeidsledighet eller bygging i strandsonen.

"Forbrytelser, politiarbeid og rettsvesen": Artikler om straffbare handlinger, politiets arbeid med dette, og saker som behandles i rettsvesenet. En sak der et mobbeoffer krever erstatning for tapt barndom av kommunen. Eller en rettstvist der kommunen går til sak mot skogeier for påstått bygging av ulovlige skogsveier kodes som «Forbrytelser, politiarbeid og rettsvesen».

Saker med en forbrukerorientert/privatsfæreorientert inngang til en samfunnsutfordring av typen: «slik håndterer du en psykopat-kollega", "slik møter du hersketeknikker" og slik "hindrer du at facebook-opplysninger kommer på avveie". Her legges følgende prinsipp til grunn: Hvis størstedelen av en artikkel handler om samfunnsutfordringen kodes den som "Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer". Er hovedfokuset derimot rådene til forbrukeren/privatpersonens om hvordan håndtere utfordringen, kodes den som "Kropp, opplevelse og livsstil" (, evt. "Privatøkonomi og produkttester" hvis det først og fremst gis råd om tjenester/verktøy som kan benyttes).

Politikk og organisasjonsliv omfatter

Kategorien omfatter artikler som har hovedfokus på:

Politiske beslutninger og prosesser, inklusive budsjettforhandlinger og vedtak og/eller omtale av de som blir berørt og hvordan de blir berørt av slike prosesser og vedtak.

Politiske og organisatoriske prosesser i offentlige forvaltning og tjenesteyting, samt ideell og frivillig sektor (idrett, kunst, kulturliv, offentlige organisasjoner, frivillige organisasjoner) inngår også i denne kategorien.

Eksempler på organisasjoner som hører inn under kategorien offentlige, kommuner, fylkeskommuner, Fylkesmannen, NAV, Forsvaret, Husbanken, LO, NHO, KS, PFU, Norges idrettsforbund med særforbund og kretser, Kreftforeningen, Redningssselskapet osv.

Kategorien avgrenses mot:

Artikler, hvis hovedfokus er hvordan effekter av politiske prosesser berører, bransjeøkonomi eller foretaksøkonomi, kodes som næringslivsstoff.

Artikler, hvis hovedfokus er hvordan effekter av politiske prosesser leserens privatøkonomi, f.eks. "Dette betyr statsbudsjettet for deg" og "Slik får du mer igjen på skatten", kodes som "Privatøkonomi og produkttester".

Artikler, hvis hovedfokus er hvordan effekter av politiske prosesser berører kunst, kultur eller litteratur, kodes som «Kunst, kultur eller litteratur».

Tilsvarende gjelder for saker som omhandler effekter av politiske prosesser for politi og rettsvesen. Disse kodes som «Forbrytelser, politiarbeid og rettsvesen».

Artikler om fremtredende samfunnsaktører som har hovedfokus på personlige eller private anliggender kodes som kjendis- og underholdningsstoff.

For eksempel: personfokuserte artikler om Erna Solberg, Hans-Christian Gabrielsen, Sigrun Vågeng og Fredrik Solvang, i lokalaviser hører portrettintervjuer med ordførere, osv. til her

Næringsliv og økonomi omfatter

Artikler om markeder og bransjer: konjunkturer, valuta, råvarepriser, konkurranse, effekter av regulering, oppkjøp mm.

Foretak/bedrifter: etableringer, konkurser, lønnsomhet, organisering/lokalisering, strategier og lignende

Kategorien avgrenses mot:

«Politikk og organisasjonsliv»: Artikler om økonomiske/ markedsmessige forhold, som har hovedfokus på enten politiske prosesser eller samfunnsmessige konsekvenser kodes som henholdsvis "Politikk og organisasjonsliv" eller "Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer".

«Økonomisk nedgang truer Trumps gjenvalg» (politikk og organisasjonsliv)

«Krisa i flyindustrien gir store reduksjoner i CO2 utslipp» (samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer)

«Forbrytelser, politiarbeid og rettsvesen»: Artikler om vinningskriminalitet/ etterforskning/ rettsaker som berører økonomiske aktører/foretak som har hovedfokus på politiarbeidet og/eller den rettslige behandlingen.

Forbrukerrettet stoff, kodes som enten

Privatøkonomi og produkttester, eller

Kropp, opplevelse og livsstil

Artikler om fremtredende næringslivsaktører som har hovedfokus på personlige eller private anliggender, for eksempel Petter Stordalen, den lokale hotellsjefen eller direktøren for en viktig bedrift i en lokalavis. Dette kodes som «Kjendis- og underholdningsstoff».

Kunst, kultur og litteratur omfatter

Rammevilkår for kulturaktiviteter

Kulturproduksjon og produkter, arrangementer, utstillinger o.l.

Offentlig finansierte kulturarrangementer

Anmeldelser og kritikker av kunst og kultur (inkl film og populærmusikk)

Breddekulturarrangementer, for eksempel historiske spel med stort innslag av «amatørartister» og amatørrevyer, kodes også som «kunst, kultur og litteratur».

Anmeldelser kodes som kunst, kultur og litteratur, selv i de tilfellene der stoffet har karakter av forbrukerrettet stoff (terningkast osv.).

Kategorien avgrenses mot:

Artikler om fremtredende aktører på kunstfeltet som har hovedfokus på personlige eller private anliggender. Dette kodes som «Kjendis- og underholdningsstoff».

Naturhendelser og ulykker omfatter

naturkatastrofer, pandemier, ulykker, uventede dødsfall som ikke er et resultat av en forbrytelse

Kategorien avgrenses mot:

«Politikk og organisasjonsliv»: politiske prosesser og beslutninger om håndteringen av krisene osv. kodes som «politikk og organisasjonsliv».

«Næringsliv og økonomi»: Artikler som hovedsakelig handler om hvordan næringsliv og økonomi påvirkes av naturhendelsene/ulykkene kodes som næringsliv og økonomi. «Korona gir full stans i cruisenæringen», «Ekstremvarmen gir laksedød» «Rekordvarme gir rekordavling».

«Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer»: Endringer på aggregert nivå: nasjonale/regionale trafikkdødsfall/ulykker, selvmordsrate, endringer i omfang av ekstremvær osv.

Forbrytelser, politisaker og rettsvesen

Kriminelle handlinger og mistanker om dette, etterforskning og annet politiarbeid inklusive resultater av dette: "Fem mistet lappen" og "Ingen tatt i promillekontroll". Dekning av alle strafferettslige og sivilrettslige saker.

Unntak er saker der påstander om slik atferd blir brukt i maktkamper i foretak eller politiske partier/ organisasjoner og der sakene ikke etterforskes som lovbrudd. Disse artiklene kodes som enten "Økonomi og næringsliv", "Politikk og organisasjonsliv" eller "Kunst, kultur og underholdning", avhengig hvilken sektor konflikten finner sted.

Kategorien avgrenses mot:

«Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer»: endringer på aggregert nivå: kriminalitetsstatistikk.

Underholdningskrim: Gamle/historiske forbrytelser som er kjent fra før.

Dette gjelder også når kjente saker hektes på en nyhetsknagg, for eksempel behandlingen av en ankesak, eller gjenopptaking av en etterforskning og artikkelen hovedsakelig rekapitulerer kjent stoff. Dette kodes som «Kuriosa, populærhistorie og sensasjonalisme».

Artikler med sterkt sensasjonspreg og/eller sterk appell til lesernes voyerisme. Dette kodes som «Kuriosa, populærhistorie og sensasjonalisme».

Begivenheter og folkeliv

Nyhetsaker og reportasjer om offentlige arrangementer, med fokus på arrangementet, folkelivet mm.

By/ bygdedager, 17.mai osv.

Bredde- og barne/ ungdomsidrettsarrangementer og lignende

Kategorien avgrenses mot:

Forbrukerrettede artikler om arrangementer, av typen «festivalguiden 2020». Dette kodes som "kropp, opplevelser og livsstil".

Rent kommersielle arrangementer der hovedformålet er å fremme salg, for eksempel bilmesse, båtmesse, reiselivsmesse. Dette kodes som "Privatøkonomi og produkttester".

Artikler om toppidrett, samt voksenidrett med fokus på det sportslige. Dette kodes som "Kjendis- og underholdningsstoff".

Kjendis- og underholdningsstoff

Artikler med hovedfokus på personlige og/eller private anliggender
Av typen «Vis meg din hage!» og «Sommerintervjuet».

Her inngår personorienterte artikler om politikere, finansakrobater, kulturpersonligheter, politifolk, og idrettsstjerner av typen: "Dette viste du ikke om Petter Stordalen/ Aksel Hennies/ Sylvi Listhaugs rebelske ungdomsår"

Sportslig dekning av toppidrettsarrangementer /voksenidrettsarrangementer med hovedfokus på sportslige prestasjoner. "VIF og LSK delte poengene etter sen utligning av Olsen"

Kategorien avgrenses mot:

Saksorienterte artikler om den samfunnsmessige betydningen av populærkultur/underholdning:

For eksempel «Helene sjekker inn utfordrer vårt syn på demente», «Skam gjorde homofili mindre tabubelagt» osv. og artikler som problematiserer økt kjendisfokus, influenceres politiske rolle m.m. Dette kodes som "Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer", evt. "Politikk- og organisasjonsliv" hvis saken handler om politisk håndtering av utfordringene/utviklingstrekkene .

En nyhetssak om Kong Harald som åpner en ny bro kodes som «politikk og organisasjonsliv», og hvis han åpner et kunstmuseum som «kunst, kultur og litteratur». En artikkel om Kongens lidenskap for seiling eller hans forhold til Märtha og Durek er derimot underholdning.

Bloggerøkonomi, fotballøkonomi o.l. kodes som næringslivsstoff

Kuriosa, populærhistorie og sensasjonalisme

Artikler om historiske forhold

«Slik var Drammen i 1970»

«Spanskesyken – pandemien som tok livet av 3 % av verdens befolkning»

«Slaget ved Lyngør i 1812»

Sensasjonalisme

Artikler om populærvitenskapelige temaer med sensasjonspreg, for eksempel: -

«Framtidsbyer under vann»

«I fremtiden må vi spise insekter»

"Mannen med 182 i IQ"

Sensasjonskrim: mange av disse artiklene vil appellere sterkt til lesernes voyeurisme

"Slik er livet i fremmedlegionen"

"De hemmelige ritualene i frimurerlosjen"

"På innsiden av Københavns luksusbordeller"

"Holdt som sexslave i kasse under sengen i syv år"

Dyrehistorier:

- «Sauen som adopterte en kattunge»
- «Januskatten Mons, født med to hoder»

Kategorien avgrenses mot:

"Artikler om historiske krim saker/politiske forhold osv. der man har avdekket vesentlig ny informasjon, og der hovedfokuset i artikkelen er den nye informasjonen og implikasjonen av denne. Disse kodes etter hvilket samfunnsområde artikkelen omhandler. Saker med lite ny informasjon om saksforholdet og der hovedvekten av artikkelen omhandler forhold som er kjent fra før kodes som "Kuriosa, populærhistorie og sensasjonisme".

Privatøkonomi og produkttester

Privatøkonomi

- «Hva betyr statsbudsjettet for deg?»
- «Slik får du billig lån, bruktbil, forsikring»

Anmeldelser av ulike produkter.

Kategorien avgrenses mot:

Kunstanmeldelser, bøker, film, musikk og teateranmeldelser kodes som «kunst, kultur og litteratur»

Kropp, opplevelse og livsstil

Anmeldelser av TV-serier og reality-show osv. (eksklusive kunst, kultur og litteratur)

- «Disse seriene kan du binge i påsken/ julen/ korona-tiden».

Individrettet helse, kosthold, livsstil og trening.

Personorienterte artikler der man får råd om hvordan man bør leve, spise, trene, date, oppføre seg i samliv osv..

Individrettet mat/drikke, reise, opplevelse.

Forbrukerrettet stoff som gir råd om hvor/hva/hvordan man bør spise, reise og oppleve.

Produkttester av vin, øl og mat kodes som «privatøkonomi og produkttester».

Usikkerhet mht koding, oppgi spm. og hva usikkerheten bestod i

---
